

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы Советы
КАРАРЫ

28 сентябрь 2021 ел

№ 75

Әлмәт муниципаль районы территориясендә
муниципаль жир контроле турында
нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Жир кодексының 72 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законнар, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Уставы нигезендә,

Әлмәт муниципаль районы Советы КАРАР БИРӘ:

1. Расларга:

- Әлмәт муниципаль районы территориясендә муниципаль жир контроле турында нигезләмәне (1 нче кушымта).

2. Башкарма комитетның хокук идарәсенә (Ханнанова Ә.Б.) әлеге карарны «Альметьевский вестник», газетасында бастырып чыгарырга, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә. Нигезләмәнең 4.1 пунктының икенче абзацы. 2023 елның 1 январеннан үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны район Советының бюджет-финанс мәсьәләләре, салымнар һәм жыемнар буенча даими комиссиясенә (Грушин А.И.), икътисадый үсеш, торак-коммуналь хужалык һәм муниципаль милек мәсьәләләре комиссиясенә йөкләргә (Минһажев И.М.).

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль
район Советының 2021
елның 28 сентябрәндәге
75 номерлы карарына
1 нче кушымта

Әлмәт муниципаль районы территориясендә муниципаль жир контроле
турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы территориясендә муниципаль жир контроле турында нигезләмә (алга таба-нигезләмә) - Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә вәкаләтле органы эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен, физик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләрен үтәүне контрольдә тоту, аларны бозган өчен Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән административ һәм башка төр җаваплылык (алга таба – муниципаль жир контроле) үтәләшен билгели

1.2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы территориясендә муниципаль жир контроле предметы булып түбәндәгеләр тора: юридик затларның, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнар (алга таба - контрольдә тотучы затлар) Россия Федерациясе законнарында һәм башка норматив хокукый актларында, Татарстан Республикасы законнарында һәм башка хокукый актларында, шулай ук Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән мәҗбүри таләпләрне үтәү (алга таба-контрольдә тотыла торган затлар). - Россия Федерациясе законнары белән бозган өчен административ җаваплылык каралган жирләрдән файдалану өлкәсендә, контрольлек итүче затлар тарафыннан рөхсәт ителгән документларындагы таләпләрне һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә үтәләше кирәкле документлар таләпләрен үтәү; контрольлек итүче затлар тарафыннан контроль чаралар нәтиҗәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәләше.

1.3. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районында жир мөнәсәбәтләре объектларына карата муниципаль жир контроле Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының жир-мөлкәт мөнәсәбәтләре һәм шәһәр төзелеше эшчәнлегенә комитеты (алга таба - вәкаләтле орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашырганда вәкаләтле орган «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда (алга таба - контроль чаралар) каралган чаралардан контроль чаралар үткәрә.

1.5. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга бәйле максатларда вәкаләтле орган документлар һәм (яисә) алар карамагында шушы документлар һәм (яисә) белешмәләр булган башка органнардан я ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, белешмәләр булган оешмалардан түләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала.

Документларны һәм (яисә) белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында тапшыру, мәгълүматны ачу, шул исәптән «Россия

Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда мондый документлар һәм (яисә) белешмәләр белән танышу Россия Федерациясенең закон белән саклана торган башка сер турындагы законнары таләпләрен исәпкә алып башкарыла.

1.6. Муниципаль жир контроле объектлары булып, Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы чикләрендә урнашкан жирләр, жир кишәрлекләре һәм аларның хокукларына бәйсез рәвештә (алга таба - контроль объектлары) тора.

1.7. Вәкаләтле орган муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларының исәбен тәэмин итә.

1.8. Муниципаль жир контроле түбәндәге законнар нигезендә башкарыла:

- Россия Федерациясе Жир кодексы;
- Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы;
- «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон;
- Татарстан Республикасы Жир кодексы.

2. Муниципаль жир контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе

2.1. Муниципаль жир контроле закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычны бәяләү һәм идарә итү системасы, профилактик чараларны һәм контроль (күзәтчелек) чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләрнең күләме), интенсивлыгын һәм нәтижәләрен билгели торган система нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашырганда үткәрелә ала:

2.2.1. Профилактик чаралар:

- Мәгълүмат бирү;
- Хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- Кисәтү игъланы;
- Консультация бирү;
- Профилактик визит.

2.2.2. Контроль чаралар:

Инспекция визиты;

- Рейд тикшерүе;
- Документар тикшерү;
- Күчмә тикшерү.
- Күчмә җентекле тикшерү.

2.3. Контроль чарасын үткөрү өчен вәкаләтле органның вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган (алга таба - контрольлек чарасын үткөрү турында карар, шулай ук документар тикшерүне күздә тотта) вәкаләтле орган карары кабул ителә.

Контроль чараларын үткөрү турындагы карарларның типлаштырылган рәвешләре, шулай ук документар тикшерүне күздә тотта торган карарлар Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган.

2.4. Тикшерү чарасын үткөрү турындагы карар вәкаләтле орган җитәкчесе, я аны алмаштыручы зат, шулай ук контроль чара үткөрүче вәкаләтле органның структур бүлекчәсе башлыгы тарафыннан кабул ителә һәм имзалана.

2.5. Контроль чара, күчмә тикшерүдән тыш, аны формалаштыру һәм алып бару кагыйдәләре белән билгеләнгән контроль чараларның бердәм реестрына

кертелгәннән соң, шулай ук Реестр операторы теркәгән контроль чараларның бердәм реестрының эшкә яраксызлыгы очраklarыннан соң башлана..

Тикшерү чараларын үткәргәндә фото-видеога төшерү чаралары кулланыла.

Күчмә тикшерүгә карата әлеге Нигезләмәнең 2.3 пункттында каралган тикшерү чарасын үткөрү турында карар кабул итү таләп ителми.

2.6. Вәкаләтле орган исемнән муниципаль жир контролен түбәндәге вазыйфаи затлар башкарырга хокуклы:

- Вәкаләтле орган житәкчесе;

- Вазыйфаи вазифаларына муниципаль жир контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү (алга таба - инспектор) кертелгән вәкаләтле органның вазыйфаи заты.

2.7. Конкрет профилактик чара яки контроль чара үткөрүгә вәкаләтле инспекторлар профилактика чарасын яисә контроль чараны үткөрү турында вәкаләтле орган карары белән билгеләнә.

Шул ук контроль объектларына карата профилактик чаралар үткәргән инспекторлар тарафыннан контроль чаралар үткөрү тыела.

2.8. Контроль чараларны үз вәкаләтләре чикләрендә һәм уздырыла торган контроль гамәлләр күләмендә уздырганда инспектор түбәндәгеләргә хокуклы:

- Хезмәт таныклығын күрсәткәннән соң һәм вәкаләтле органның контроль чараны уздыру турындагы карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкасы каралмаган булса, контроль объектларына тоткарлыксыз йөрү (карау);

- мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә дөүләт, хезмәт, коммерция яисә закон белән саклана торган башка серне үз эченә алган документлар белән танышырга;

- Контроль чараларын уздырганда ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча контрольдә тотыла торган затлардан, шул исәптән контроль оешмалары житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән, язма аңлатмалар бирүне, шулай ук күчәрмә ясау, фото- һәм видеога төшерү өчен документлар тапшыруны таләп итәргә;

- Техник документация, мәгълүматларның электрон базасы, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән контроль чара предметына һәм күләменә караган өлешендә танышырга;

- Контроль чаралар уздырганда соратып алынган документларны һәм материалларны тапшырмау яисә аларны вакытында тапшырмау фактлары буенча актлар төзәргә, вазыйфаи затлардан һәм (яисә) контроль астындагы затның хезмәткәрләреннән сораштыру уздырырга, бинага керүне чикләү, контроль чарасын гамәлгә ашыру буенча башка чараларга киртә кую мөмкинлеге булмаса;

- контрольдә тотыла торган затларга мәжбүри таләпләрне бозуларның куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм аларны булдырмау буенча тәкъдимнәр бирергә, контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган хәлне торгызу турында карарлар кабул итәргә;

- үткәрелгән контроль чаралар нәтижәләре буенча тиешле актлар төзәргә;

- Үз эшчәнлегеңне гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматларны, материалларны һәм документларны билгеләнгән тәртиптә соратып алырга һәм алырга;

- «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очраklarда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә;

- Законнарда каралган башка гамәлләр кылырга.

2.9. Инспекторлар бурычлы:

- Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә жирләрдән файдалану өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, контроль (күзәтчелек) органнары карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә;

- Контроль чаралар үткәргә һәм хезмәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булганда гына, контроль чараларның бердәм реестрында булырга тиешле мәгълүмат булганда, контроль чаралар үткәргә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәт таныклығын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәтеп, мондый гамәлләрне бары тик хезмәт таныклығын, башка документларны күрсәткәндә генә башкарырга кирәк.;

- Контроль чаралар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешләрен, аларны үткәргә комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;

- Контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең, шулай ук контрольдә тотучы затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән аларның катануына комачауламаска - Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиллең яисә аның иҗтимагый вәкилләренең, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиллең контроль чаралар үткәргәндә һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очрактарда, шулай ук консультация бирергә;

- Контрольлек итүче затларга, аларның вәкилләренә, контроль чаралар уздырганда катнашучы муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында » 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракта, прокуратура органнары тарафыннан контроль чараны үткәргәне килештерү турында белешмәләр, шул исәптән, мондый Килештерү күздә тотылган очракта, муниципаль контрольлек предметына караган мәгълүматларны һәм документларны тапшырырга;

- Контрольлек итүче затларны, аларның вәкилләрен контроль чаралар һәм контроль чаралар үткәргә нәтиҗәләре белән таныштырырга;

- Контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштырырга;

- Ачыкланган факты бозулар буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә, хокук бозуларның авырлыгы, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыянны (зыянны) нигезсез чикләүне булдырмаска.

- Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

- Контроль чаралар үткәргә һәм контроль гамәлләр башкару өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларны үтәргә;

- Контрольлек итүче затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яки дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

2.10. Инспектор хокуклы түгел:

- Мондый таләпләрнең үтәлешен бәяләү вәкаләтле орган вәкаләтләренә

керми икән, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә;

- Вәкаләтле орган карары белән каралмаган контроль чаралар үткәрергә, контроль гамәлләр кылырга;

- Контрольлек итүче затның күрсәтелгән чаралар (гамәлләр) вакытында, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне таләп итми торган контроль чаралар, контроль гамәлләрдән тыш, контроль чаралар (гамәлләр) булмаганда, контроль гамәлләр кылырга, шулай ук контрольдә тотылуы заттан башка мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү үткәрелергә мөмкин, ә контрольлек итүче затка тиешле рәвештә контроль чара үткөрү турында хәбәр ителгән очрактан тыш;

- Әгәр дә алар контроль чаралар предметына керми икән, документларны, мәгълүматны, материалларны бирүне, шулай ук мондый документларның оригиналларын алуны таләп итәргә;

- Контрольдә тотылуы заттан, элек контрольдә тотучы зат тарафыннан тапшырылган яисә башка дөүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки дөүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагында булган рөхсәт документларын һәм (яисә) мәгълүматны, шул исәптән белешмәләргә бирүне таләп итәргә;

- Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру нәтижәсендә алынган һәм дөүләт, коммерция, хезмәт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче, Россия Федерациясе законнарында каралган очрактан тыш, мәгълүматны һәм белешмәләргә таратырга;

- Контрольдә тотучы заттан документларны, мәгълүматны алданрак тикшерү чарасын үткөрү датасын таләп итәргә;

- Контрольлек итүче затларга контроль чаралар үткөрү һәм контроль гамәлләр кылу турында күрсәтмәләр яки тәкъдимнәр бирергә;

- Контроль чаралар үткөрүнең билгеләнгән срокларыннан арттырырга;

- Федераль законнар белән тыелмаган һәм әгәр бу гамәлләр күрсәтелгән чараларны үткөрү өчен каршылыклар тудырмаса, профилактик чараны, контроль чараны, фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмаларны үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан гамәлгә ашыруга комачауларга.

2.11. Планлы тикшерү чараларын үткөрүне оештыру:

- Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына планлы контроль чаралар үткөрү планы (алга таба - контроль чараларның еллык планы) нигезендә күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә, ул вәкаләтле орган тарафыннан төзелә һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиеш.;

- Ел саен үткәрелә торган контроль чаралар планына кертү куркыныч категориясе белән билгеләнә торган планлы тикшерү чараларын үткөрү вакытын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Гадәттән тыш югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен, планлы тикшерү чараларын үткөрүнең максимал ешлыгы елына кимендә бер контроль чараны һәм елына ике контроль чараны тәшкил итә.

Югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен, планлы тикшерү чараларын үткөрүнең уртача ешлыгы дүрт елга кимендә бер контроль чараны һәм ике елга бер контроль чараны уздырудан да ким булмаган күләмдә тәшкил итә.

Урта һәм уртача куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен, планлы тикшерү чараларын үткөрүнең минимал ешлыгы алты елга кимендә бер контроль чараны һәм өч елга бер контроль чараны тәшкил итә.

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен планлы тикшерү чараларын үткәрелми.

2.12. Закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү нигезендә куркыныч биш категориясе билгеләнә:

- Бик югары куркыныч;
- Югары куркыныч;
- Урта куркыныч;
- Уртача куркыныч;
- Түбән куркыныч.

2.13. Контроль объектларын гадәттән тыш куркыныч категориясенә кертү критерийлары булып гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына зыян китерү куркынычы, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы, гражданның, оешмалар мөрәжәгатьләре, мәжбүри таләпләрне бозу очраklары (тәртип бозу билгеләре) китереп чыгарылган массакүләм мәгълүмат чаралары хәбәрләре тора, шул исәптән контрольдә тотылучы затлар яисә аларның вәкилләре тарафыннан контроль объектына инспекторларның керүенә киртә куюны да кертеп:

- Әлмәт муниципаль районы территориясендә сезонлы (жәйге) кафеларны урнаштыруга карата куелган таләпләрне бозу, аларны үз белдекләре белән монтажлау, шул исәптән урам-юл челтәре, аеруча саклана торган табигать территорияләре чикләрендә дә;

- Жир кишәрлегеннән фактта файдалануның рөхсәт ителгән төре белән туры килмәве;

- Жир кишәрлегеннән фактта файдалану Әлмәт муниципаль районының муниципаль норматив-хокукый актлары, жиргә хокук билгели торган документлар, жир кишәрлегеннән файдалану шартларын билгели торган проект һәм башка документлар белән билгеләнгән таләпләргә һәм аны кулланы буенча чикләүләргә туры килмәү;

- Жир кишәрлеген бирү вакытыннан өч елдан артык вакыт узса, яки жир кишәрлеген арендау килешүендә күрсәтелгән жир кишәрлеген үзләштерү срогы тәмамланса, ө жир кишәрлегендә характерлы үзгәрешләр күзәтелми (капиталь төзелеш объекты булмау, төзелеш эшләре алып бару, жир кишәрлегеннән файдалану буенча бүтән гамәлләр, рөхсәт ителгән файдалану һәм бирү шартлары нигезендә);

- Жир кишәрлегендә биналар, төзелешләр, корылмалар төзү срокларын бозу, төзелеш вакыты чыкканчыга кадәр 90 календарь көннән дә ким вакыт калган очракта, шулай ук әлеге жир кишәрлегендә капитал төзелеш объектларын файдалануга тапшыру актының булмавы (әгәр мондый объект өчен шөһәр төзелеше законнары белән файдалануга тапшыру рөхсәте каралган булса);

- Контрольдә тотылучы зат тарафыннан гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләренә чикләнмәгән затлар даирәсеннән, жир мөнәсәбәтләре һәм (яки) киртәләү жайланмалары урнаштыруга рөхсәт документлары булмаганда, киртәләү конструкцияләре урнаштыру юлы белән керүне чикләү;

- Аеруча саклаулы табигать территорияләренең, табигать саклау, рекреацион, тарихи-мәдәни әһәмияттәге жирләрнең һәм башка файдалануның билгеләнгән режимын бозу;

- Катлы коммуналь калдыкларны һәм эре габаритлы коммуналь калдыкларны билгеләнгән урыннардан тыш (калдыкларны вакытлыча урнаштыру яисә чүп-чарны сортировкалау урыннарында урнаштырылган бункер һәм контейнер мәйданчыклары) калдыкларны урнаштыруда чагылган жир кишәрлеген чүпләү; 3 куб метрдан артык чүп-чарны чүп-чар күләме яисә жир кишәрлеге чикләрендә 10 квадрат метрдан артык мәйданда (калдыкларның тоташ катламы) калдыклар составына һәм төренә бәйсез рәвештә;

- Жир кишәрлекләреннән файдалану өчен нигез булып торучы документларны рәсмиләштерүгә карата мәжбүри таләпләрне үтәмәү.

2.14. Контроль объектарын югары куркыныч категориясенә кертү критерийлары булып түбәндәге мәжбүри таләпләрне бозу очраklары (бозу билгеләре) тора, шул исәптән контрольлек итүче затлар яки аларның вәкилләре тарафыннан контроль объектына инспекторларның керүенә комачаулауны да кертәп:

- Әлмәт муниципаль районы территориясендә сезонлы (жәйге) кафеларны урнаштыруга карата куелган таләпләрне бозу, аларны үз белдекләре белән монтажлау, шул исәптән урам-юл челтәре, аеруча саклана торган табигать территорияләре чикләрендә дә;

- Жир кишәрлегеннән фактта файдалануның рәхсәт ителгән төре белән туры килмәве;

- Жир кишәрлегеннән фактта файдалану Әлмәт муниципаль районының муниципаль норматив-хокукый актлары, жиргә хокук билгели торган документлар, жир кишәрлегеннән файдалану шартларын билгели торган проект һәм башка документлар белән билгеләнгән таләпләргә һәм аны куллану буенча чикләүләргә туры килмәү;

- Жир кишәрлеген бирү мизгеленнән өч елдан артык вакыт узса яисә жир кишәрлеген арендау шартнамәсендә күрсәтелгән жир кишәрлеген үзләштерү срогы чыгу шарты белән, ә жир кишәрлегендә характерлы үзгәрешләр күзәтелмәсә (капиталь төзелеш объекты, төзелеш эшләре алып бару һәм жир кишәрлеген рәхсәт ителгән файдалану һәм бирү шартлары нигезендә файдалану буенча башка гамәлләр башкарылмау).

- Төзелеш сроклары тәмамланырга 90 календарь көннән дә кимрәк вакыт калган очракта, жир кишәрлегендә биналар, төзелешләр, корылмалар төзү срокларын бозу, шулай ук әлеге жир кишәрлегендә капитал төзелеш объектарын файдалануга тапшыру акты булмау (мондый объект өчен шәһәр төзелеше законнарында файдалануга тапшыруга рәхсәт каралган очракта);

- Контрольдә тотылучы зат тарафыннан гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләренә чикләнмәгән затлар даирәсеннән, жир мөнәсәбәтләре һәм (яки) киртәләү жайланмалары урнаштыруга рәхсәт документлары булмаганда, киртәләү конструкцияләре урнаштыру юлы белән керүне чикләү;

- Аеруча саклаулы табигать территорияләренең, табигать саклау, рекреацион, тарихи-мәдәни әһәмияттәге жирләренең һәм башка файдалануның билгеләнгән режимын бозу;

- Каты коммуналь калдыкларны һәм эре габаритлы коммуналь калдыкларны билгеләнгән урыннардан тыш (калдыкларны вакытлыча урнаштыру яисә чүп-чарны сортировкалау урыннарында урнаштырылган бункер һәм контейнер майданчыклары) калдыкларны урнаштыруда чагылган жир кишәрлеген чүпләү; 3 куб метрдан артык чүп-чарны чүп-чар күләме яисә жир кишәрлеге чикләрендә 10 квадрат метрдан артык майданда (калдыкларның тоташ катламы) калдыклар составына һәм төренә бәйсез рәвештә;

- Жир кишәрлекләрен файдалану өчен нигез булып торган документларны рәсмиләштерүгә мәжбүри таләпләрне үтәмәү.

- Контрольдә тотылучы затның Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнарына билгеләнгән эшчәнлек өлкәсендәге запрослары булмаганда, проектлаштыру срокларын озайту турында һәм эшләнгән проект документациясен килештерү турында проектлау вакыты чыкканда барлыкка килгән объектарны проектлаштыру вакытын бозу.

2.15. Объектарны урта куркыныч категориясенә кертү критерийлары:

- Жир кишәрлеген бирү вакытыннан ике ел ярымнан артык вакыт узса яки жир кишәрлеген арендау килешүендә күрсәтелгән жир кишәрлеген үзләштерү срогы тәмамланса, ә жир кишәрлегендә характерлы үзгәрешләр күзәтелмәсә

(капиталь төзелеш объекты булмау, төзелеш эшләрә алып бару һәм жир кишәрлегенән файдалану буенча башка гамәлләр һәм рөхсәт ителгән файдалану һәм биру шартлары нигезендә);

- Урнаштыру схемасы белән каралган урнашу майданын арттырып, яки урнаштыру урынын бозып, монтажлаганда күрсәтелгән таләпләрне бозу, яисә сезонлы (жәйге) кафеларны монтажлау һәм демонтажлау срокларын бозу;

- Контрольдә тотылучы зат тарафыннан гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләренә чикләнмәгән затлар даирәсенән, жир мөнәсәбәтләре һәм (яки) киртәләү жайланмалары урнаштыруга рөхсәт документлары булмаганда, киртәләү конструкцияләре урнаштыру юлы белән керүне чикләү;

- Аеруча саклаулы табигать территорияләренә, табигать саклау, рекреацион, тарихи-мәдәни һәм башка жирләрдән файдалануның билгеләнгән режимын бозу.

-Каты коммуналь калдыкларны һәм эре габаритлы коммуналь калдыкларны билгеләнгән урыннардан тыш (калдыкларны вакытлыча урнаштыру яисә чүп-чарны сортировкалау урыннарында урнаштырылган бункер һәм контейнер майданчыклары) калдыкларны урнаштыруда чагылган жир кишәрлеген чүпләү; 1 куб метрдан артык чүп-чарны чүп-чар күләме яисә жир кишәрлеге чикләрендә 5 квадрат метрдан артык майданда (калдыкларның тоташ катламы) калдыклар составына һәм төренә бәйсез рәвештә;

- Жир кишәрлекләрен файдалану өчен нигез булып торган документларны рәсмиләштерүгә карата мәжбүри таләпләрне үтәмәү;

2.16. Контроль объектларын уртача куркыныч категориясенә кертү критерийлары булып гражданныр, оешмалар, массакүләм мәгълүмат чаралары хәбәрләре, гадәттән тыш югары, югары һәм урта куркыныч категориясенә кертелмәгән башка мөрәжәгатьләр тора. Контроль объектларын уртача куркыныч категориясенә керткәндә профилактик чаралар үткәрелә.

Уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектлары профилактик чаралар планына кертелә.

2.17. Түбән куркыныч категориясенә контроль объектлары керә, алар буенча югары, югары, урта һәм уртача хәвеф-хәтәр категорияләренә кертү критерийлары юк.

2.18. вәкаләтле орган контроль объектының хәвеф-хәтәр категориясе критерийларына туры килүе турында йә хәвеф-хәтәр критерийларын үзгәртү хакында белешмәләр кәргән көннән алып биш эш көне эчендә күрсәтелгән контроль объектының хәвеф-хәтәр категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

2.19. Контроль чараларның төрләре вәкаләтле орган тарафыннан куркыныч категориясенән чыгып сайлана. Күчмә тикшерү урта куркыныч категориясе өчен, беренчел контроль чараларда, хәвеф категорияләрен беренчел биру өчен кулланыла. Планлы һәм планнан тыш (ачыкланган житешсезлекләренә бетерүне контрольдә тотканда) контроль чаралар күчмә тикшерү формасында гамәлгә ашырыла.

Планнан тыш контроль чаралар гадәттән тыш югары куркыныч категориясенә караган контроль объектларына карата үткәрелә.

Күчмә тикшерүдән тыш, планнан тыш тикшерү чаралары «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 1, 3-4, 6 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә;

2.20. Вәкаләтле орган тарафыннан закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү яисә зыян китерү куркынычы турында, шул исәптән гражданныр мөрәжәгатьләрендә булган мәгълүматларны караганда,

алынган белешмеләрнең дәрәслеген бәяләүгә юнәлдерелгән чаралар үткөрелә, шуннан соң контроль объектының куркыныч категориясе яңадан карала яисә раслана;

2.21. Контроль объектларын риск категорияләренә керткәндә, риск критерийларын кулланганда һәм мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторларын ачыклаганда вәкаләтле орган тарафыннан Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәп, теләсә нинди чыганаclarдан, контрольдә тотылучы затларның, башка гражданның һәм оешмаларның мөрәжәгатьләренән, массакуләм мәгълүмат чараларының хәбәрләренән, шул исәптән профилактик чаралар, контроль чаралар уздыру барышында, дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан һәм оешмалардан алынган зыян (зыян) китерү куркынычы дәрәжәсен характерлый торган белешмеләр кулланыла, шулай ук мәгълүмат ресурсларындагы, маркировканы, күзәтүне, исәпкә алуны, автомат рәвештә мәгълүматны теркәүне тәмин итә торган белешмеләр һәм контроль объектлары, ачык мәгълүмат чыганаclarыннан башка белешмеләр.

2.22. Контроль объектлары турында мәгълүматларны жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу, аларны риск категориясенә кертү я мәжбүри таләпләрне бозу куркынычын билгеләү максатларында, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез гамәлгә ашырыла. Контроль объектлары турында мәгълүматларны жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алуны гамәлгә ашырганда, аларны куркыныч категориясенә кертү я мәжбүри таләпләрне бозу куркыныч индикаторларын билгеләү максатларында, контрольдә тотучы затларга федераль законнарда каралмаган өстәмә бурычлар йөкләнә алмый.

2.23. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге контроль чаралар үткөрелә:

2.23.1. Контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне таләп итүче:

- Күчмә тикшерү;
- Рейд тикшерүе;
- Инспекция визиты;
- Документар тикшерү.

2.23.2. Контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне таләп итмәүче-күчмә тикшерү.

2.24. Күчмә тикшерү:

2.24.1. Күчмә тикшерү Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы территориясендә жир кишәрлекләренә ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы конкрет контрольлек итүче затка карата, әлеге затның мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү, шулай ук вәкаләтле орган карарлары үтәлешен бәяләү максатларында, контроль объектының урнашу урыны буенча үткөрелә.

2.24.2. Күчмә тикшерү үткөрү турында контрольлек итүче затка күчмә тикшерү үткөрү турындагы карарның күчәрмәсен әлеге Нигезләмәнең 2.46 пунктында каралган тәртиптә 24 сәгатътән дә соңга калмыйча жиберү юлы белән хәбәр ителә.

2.24.3. Күчмә тикшерүне үткөрү вакыты 10 эш көненнән дә артмаска тиеш. Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатътән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатътән артмаска тиеш.

2.24.4. Күчмә тикшерү барышында түбәндәге Контроль гамәлләр рөхсәт ителә:

- Карау;
- Тикшерү;
- Сораштыру;
- Язмача аңлатмалар алу;

- Документлар таләп итү;
- Экспертиза.

2.25. Рейд тикшерүе:

2.25.1. Рейд тикшерүе контроль объектына ия булган, аның белән идарә итә торган барлык контрольдә тотылучы затларга, яисә билгеле бер территориядә эшчәнлек алып баручы яки гамәл кылучы контрольдә тотылучы затларның чикләнмәгән даирәсенә карата, алар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтөлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

2.25.2. Рейдларны үткәрү тикшерү чарасын үткәрү турындагы карар нигезендә, тикшерү чарасын үткәргә жәлеп ителә торган экспертлар, белгечләр катнашында уртақ (ведомствоара) контроль чарасы формасында (кирәк булганда) тормышка ашырыла.

2.25.3. Рейд барышында түбәндәге контроль гамәлләр рәхсәт ителә:

- Карау;
- Тикшерү;
- Сораштыру;
- Язмача аңлатмалар алу;
- Документлар таләп итү;
- Экспертиза.

2.25.4. Рейд тикшерүе вакытында бер контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек итү срогы бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

2.25.5. Рейдларны караганда инспекторлар житештерү объектларында булган граждандар белән хезмәттәшлек итәргә хоуклы.

2.25.6. Тикшерү объектлары булган һәм (яки) рейд тикшерүе үткәрелә торган территориядәге контрольлек итүче затлар рейд тикшерүе барышында инспекторларның территориягә һәм рейд тикшерүен үткәрү турында карарда күрсәтелгән башка объектларга тоткарлыксыз керә алуын тәэмин итәргә тиеш.

2.25.7. Рейд барышында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, инспектор (инспекторлар) рейд тикшерүе урынында тәртип бозуга юл куйган һәр контрольдә тотучы затка карата контроль чарасының актын тәшкит итә, шул ук вакытта контрольнең барлык нәтижәләренә карата мәгълүматны үз эченә алган аерым акт рәсмиләштерелми.

2.26. Инспекция визиты:

2.26.1. Инспекция визиты конкрет контрольлек итүче зат һәм (яки) контрольлек итүче затның (аның филиалларының, вәкилләренә, аерымланган структур бүлекчәләренә) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча контроль объектының хужасы (кулланучы) белән үзара бәйләнештә башкарыла.

2.26.2. Инспекция визиты барышында түбәндәге контроль гамәлләр рәхсәт ителә:

- Карау;
- Сораштыру;
- Язмача аңлатмалар алу;
- Инструменталь тикшерү;
- Мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, Вәкилләренә, аерымланган структур бүлекчәләренә) яисә контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны таләп итү.

2.26.3. Инспекция визиты контрольлек итүче затка һәм контроль объектының миләкчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

2.26.4. Инспекция визитын үткәрү вакыты бер урында яки бер житештерү объектларында (территориядә) бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

2.26.5. Контрольдә тотучы затлар яки аларның вәкилләре инспекторның Биналарга, корылмаларга, бүлмәләргә тоткарлыксыз керә алуын тәэмин итәргә тиеш;

2.27. Документар тикшерү:

2.27.1. Документар тикшерү контроль органың урнашкан урыны буенча үткәрелә, аның предметы бары тик аларны оештыру-хокук формасын, хокукларын һәм бурычларын билгеләүче контрольдә тотучы затлар документларында булган белешмәләрдән, шулай ук аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, контроль объектларыннан файдаланганда һәм вәкаләтле органың мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәгәндә кулланыла торган документлардан, шул исәптән дәүләт серен тәшкил итүче һәм контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан урындагы белешмәләрдән гыйбарәт белешмәләрдән гыйбарәт.

2.27.2. Документар тикшерү барышында контрольлек итүче затларның вәкаләтле орган карамагында булган документлары, алдагы тикшерү чаралары нәтижәләре, административ хокук бозулар турындагы эшләргә карау материаллары һәм муниципаль жир контроленең әлеге контрольлек итүче затларына карата гамәлгә ашырылган нәтижәләр турында башка документлар карала.

2.27.3. Документар тикшерү барышында түбәндәге контроль гамәлләр рәхсәт ителә:

- Язмача аңлатмалар алу;
- Документларны таләп итү.
- Экспертиза.

2.27.4. Вәкаләтле орган карамагында булган документлардагы белешмәләргә дәрәҗәгә нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләргә үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, вәкаләтле орган контрольдә тотучы зат адресына документлар тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшырырга таләп итә. Әлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат әлеге таләпләрдә күрсәтелгән документларны вәкаләтле органга жиберергә тиеш.

2.27.5. Документлар буенча тикшерү барышында контрольдә тотыла торган зат тарафыннан тәкъдим ителгән документлардагы хаталар һәм (яисә) каршылыklar ачыкланса, әлеге документлардагы белешмәләргә вәкаләтле органда булган документлардагы һәм (яисә) муниципаль жир контроленең гамәлгә ашырганда алынган белешмәләрдәге белешмәләргә туры килмәве ачыкланса, хаталар турындагы, каршылыklar һәм белешмәләргә туры килмәве турындагы мәгълүмат контроль астындагы затка, ун эш көне дөвамында кирәкле аңлатмаларны тәкъдим итү таләбе белән жиберелә. Тәкъдим ителгән документларда ачыкланган хаталар һәм (яисә) каршылыklar турында аңлатма бирүче я шушы документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында вәкаләтле органда булган документлардагы һәм (яисә) муниципаль жир контроленең гамәлгә ашырганда алынган белешмәләрдәге белешмәләргә туры килмәве турында аңлатмалар бирүче тикшереп торучы зат вәкаләтле органга элек тапшырылган документларның дәрәҗәлеген раслый торган документларны өстәмә рәвештә тапшырырга хокуклы.

2.27.6. Документар тикшерү уздырганда документлар тикшерү предметы булмаган мәгълүматлар һәм документлар, шулай ук вәкаләтле орган тарафыннан контрольдә тотучы заттан алынырга мөмкин булган белешмәләр һәм документлар таләп ителми.

2.27.7. Документар тикшерү үткәргән вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш. Күрсәтелгән срокка вәкаләтле орган тарафыннан контрольлек итүче затка тиешле

документларны таләптә күрсәтелгән документларны вәкаләтле органга тапшырганчы, шулай ук контрольлек итүче затка бирелгән документларда хаталарны һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында вәкаләтле органның мәгълүматын жибергәннән соң, әлеге документларда булган белешмәләрнең туры килмәве турында вәкаләтле органның мәгълүматларына, шулай ук контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән документларда хаталарны һәм (яисә) каршылыкларны ачыклау турында вәкаләтле органның мәгълүматын жибергәннән соң, документар тикшерү барышында карау өчен, вәкаләтле органда булган документларда һәм (яки) муниципаль жир контролен гамәлгә ашырганда алынган документларда булган һәм күрсәтелгән аңлатмаларны вәкаләтле органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга тиеш.

2.27.8. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

2.28. Күчмә тикшерү яки рейдларны карау кебек контроль чаралар үткөрү арасында жир участогыннан файдаланучылар саныннан чыгып сайлап алына: жир кишәрлегендә бер кулланучы булган очракта, берничә кулланучыга рейд тикшерүе уздырыла.

2.29. Күчмә тикшерү:

2.29.1. Күчмә тикшерү, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешсез һәм контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен визуаль бәяләү максатларында, вәкаләтле органның урнашу урыны буенча вәкаләтле вазыйфаи заты йөкләмәсе нигезендә үткәрелә.

2.29.2. Чикләнмәгән затлар даирәсенә керү өчен ачык булган житештерү объектларында күчмә тикшерү барышында мөмкин:

- карау;
- инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып);
- экспертиза.

2.29.3. Бер объектны (бер-берсенә якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерү уздыру вакыты бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

2.29.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенең 1 һәм 2 пунктларында каралган карарлар кабул ителми.

2.29.5. Күчмә тикшерү планнан тыш тикшерү чарасы формасында үткәрелергә мөмкин.

2.30. Планнан тыш урынга чыгып тикшерү һәм инспекция визиты, шулай ук рейдларны тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 1 өлешендәге 3-4, 6 пунктлары, 57 статьясындагы 3 өлеше һәм 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә генә үткәрелә.

2.31. Планнан тыш урынга чыгып тикшерү һәм инспекция визитын, рейд тикшерүен үткөрү өчен нигез булып закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең турыдан-туры янавы турында белешмәләр торса, вәкаләтле орган аны булдырмау һәм бетерү буенча кичектергесез чаралар күрү өчен, планнан тыш урынга чыгып тикшерү яки рейд тикшерүе үткөрүгә кичекмәстән (тиешле белешмәләр алганнан соң егерме дүрт сәгать эчендә), тиешле белешмәләр алганнан соң, бу хакта прокуратура органына хәбәр белән, шул ук вакытка документлар жиберү юлы белән, тикшерү, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 5 өлешендә каралган.

2.32. Контроль һәм контроль чаралар үткөрүне оптимальләштерү объектларында зыян (зыян) китерү куркынычын киметү максатларында вәкаләтле органнар тикшерү кәгазьләрен (контроль сораулар исемлекләрен, аларга җаваплар контрольлек итүче зат тарафыннан мәҗбүри таләпләрнең үтөлеше яки үтәлмәве турында сөйлә) формалаштыралар һәм раслыйлар.

2.33. Тикшерү кәгазьләре контрольлек итүче затка Россия Федерациясе законнарында каралмаган мәҗбүри таләпләрне үтәү буенча йөкләмә йөкли алмый.

2.34. Контроль чаралар үткәргәндә контроль чара үткөрү турында карарда күрсәтелгән тикшерү кәгазьләре инспектор тарафыннан контроль сорауларга җаваплар кертү юлы белән электрон формада тугырыла һәм инспекторның көчәйтелгән квалификацияле электрон имзасы белән раслана.

2.35. Контроль чаралар үткөрүгә вәкаләтле орган, кирәк булганда, федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә экспертлар, эксперт оешмалары, белгечләр җөлеп ителә ала.

2.36. Мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерүне контрольдә тоту вәкаләтле орган тарафыннан күчмә тикшерү рәвешендә башкарыла, әгәр күчмә тикшерү нәтиҗәләре буенча кабул ителгән мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында карарның үтөлешен бәяләү үткәрелә. Калган очракларда мәҗбүри таләпләрне бетерүне контрольдә тоту инспекция визиты формасында башкарыла.

2.37. Контроль чаралар үткәргәндә вәкаләтле орган тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 76-80, 82 һәм 84 статьяларында каралган таләпләр нигезендә түбәндәге контроль гамәлләр гамәлгә ашырыла:

- Карау;
- Тикшерү;
- Сораштыру;
- Язмача аңлатмалар алу;
- Документлар таләп итү;
- Инструменталь тикшерү;
- Экспертиза.

2.38. Карау:

2.38.1. Карау инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы зат яки аның вәкиле катнашында һәм (яки) видеоязма кулланып башкарыла.

2.38.2. Тикшерү нәтиҗәләре буенча инспектор тарафыннан тикшерү беркетмәсе төзелә, аңа карап тикшерелгән бүлмәләр исемлегенә, шулай ук тикшерү (күзәтчелек) чарасы өчен әһәмияткә ия булган объектларның төре, саны һәм башка идентификация билгеләре кертелә.

2.39. Тикшерү:

2.39.1. Тикшерү дигәндә контроль объектын визуаль тикшерүне уздырудан гыйбарәт контроль гамәл аңлашыла, бу вакытта урыннарны ачу һәм тикшерү башкарылырга мөмкин. Досмотр контрольдә тотыла торган зат яисә аның вәкиле катнашында һәм (яисә) видеоязма кулланып инспектор тарафыннан башкарыла. Контрольдә тотылучы зат яисә аның вәкиле булмаганда, тикшереп торучы зат йә аның контроль объектындагы вәкиле яисә (яисә) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан видеоязманы мәҗбүри кулланып контроль чарасын үткәргәндә катнашу мөмкинлегенә булмау турында вәкаләтле органга мәгълүмат бирелгән очракта гына карау гамәлгә ашырыла.

2.39.2. Тикшерү нәтиҗәләре буенча инспектор тарафыннан тикшерү беркетмәсе төзелә, аңа тикшерү чарасы өчен әһәмияткә ия булган объектларның төре, саны һәм башка идентификация билгеләре кертелгән.

2.40. Сораштыру.

2.40.1. Сораштыру астында инспектор тарафыннан контрольдә тотылуы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмиятле телдән мәгълүмат алудан гыйбарәт контроль гамәл аңлана.

2.40.2. Сораштыру нәтижәләре инспектор тарафыннан сораштыру беркетмәсендә теркәлә, ул үзе бәян иткән белешмәләрнең дәрәсләген раслый торган зат тарафыннан имзалана, шулай ук контроль чарасы актында алынган белешмәләр контроль чарасы өчен зур әһәмияткә ия булган очракта.

2.41. Язма аңлатма алу:

2.41.1. Язма аңлатмалар (алга таба-аңлатмалар) ирекле рәвештә язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

2.41.2. Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән үзе аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәсләре турында билге ясылар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

2.42. Документлар таләп итү:

2.42.1. Таләп ителә торган документлар вәкаләтле органга «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә, документларны кәгазьдә тапшыру зарурлығы билгеләнгән очрактан тыш, электрон документ формасында жиберелә. Документлар вәкаләтле органга контрольлек итүче зат тарафыннан шәхсән яки вәкил аша кәгазьдә тапшырыла яисә почта аша заказлы хат белән жиберелә ала. Кәгазьдә документларның төп нөсхәләре яки контрольлек итүче зат раслаган күчәрмәләре тапшырыла. Вәкаләтле органга тапшырыла торган документларның нотариаль таныклыгы таләп ителми. Документларның күчәрмәләрен кәгазьдә тиражлау һәм аларны вәкаләтле органга китерү контрольлек итүче зат хисабына башкарыла. Контроль чара тәмамланганнан соң документларның төп нөсхәләре контрольлек итүче затка кире кайтарыла.

2.42.2. Расланган күчәрмәләрен һәм кирәкле документларны тапшырган очракта, инспектор документларның төп нөсхәләре белән таныша ала.

2.42.3. Контроль (күзәтчелек) чаралары барышында таләп ителә торган документлар контрольлек итүче зат тарафыннан документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта инспекторга тапшырылырга тиеш. Әгәр контрольдә тотучы зат кирәкле документларны күрсәтелгән таләптә билгеләнгән срок эчендә тапшыра алмаса, ул кичекмәстән инспекторга документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкинлегенә булмау турында, кирәкле документлар билгеләнгән срокта тапшырыла алмавының сәбәпләрен күрсәтеп, язма рәвештә хәбәр итәргә тиеш. Мондый үтенечнамәне алган мизгелдән инспектор документларны тапшыру вакытын озайта яки срокны озайта, бу хакта тиешле электрон документ төзелә һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясы нигезендә теләсә нинди үтемле ысул белән контрольдә тотучы затка хәбәр ителә.

2.42.4. Контрольдә тотучы зат тарафыннан вәкаләтле органга элек тапшырылган документлар (документларның күчәрмәләре), аларны тапшыру нигезләренә карамастан, вәкаләтле органга кирәкле документлар (документларның күчәрмәләре) элек, документ реквизитларын күрсәтеп, яңадан тапшырылырга мөмкин.

2.43. Инструменталь тикшерү:

2.43.1. Инструменталь тикшерү астында контрольлек итүче затның (аның

филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашу урыны буенча инспектор яисә белгеч тарафыннан, контрольдә тотылуы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашу урыны буенча, факттагы күрсәткелләре, гамәлләре (вакыйгаларны) билгеләү өчен, махсус жиһаз һәм (яисә) техник приборлар кулланып, житештерү объектының урнашу урыны буенча, контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләргә үтәүне бәяләү өчен әһәмияткә ия булган контроль, шулай ук продукциянең (товарның) мәжбүри таләпләргә туры килүен раслау да күздә тотыла.

2.43.2. Инструменталь тикшерү махсус жиһазларда эшләргә, техник приборлардан файдалануга рөхсәт алган инспектор яки белгеч тарафыннан башкарыла.

2.43.3. Инструменталь тикшерү нәтижәләре буенча инспектор яисә белгеч инструменталь тикшерү беркетмәсен төзи, анда инспекторның яки белгечнең төзелү датасы һәм урыны, фамилиясе һәм инициаллары, беркетмә төзегән белгеч, контрольлек итүче зат турында белешмәләр, махсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар, инструменталь тикшерү методикалары, инструменталь тикшерү нәтижәләре, инструменталь тикшерү нәтижәсе, инструменталь тикшерү уздырганда контрольдә тотылырга тиешле күрсәткелләренең нормалаштырыла торган әһәмияте күрсәтелә., әлеге күрсәткелләренең билгеләнгән нормаларга туры килүе турында нәтижәләр, инструменталь тикшерү нәтижәләрен бәяләү өчен әһәмияткә ия булган башка мәгълүматлар.

2.44. Экспертиза:

2.44.1. Экспертиза астында, контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләргә үтәлешен бәяләү максатларында, эксперт яки эксперт оешмасы алдына куелган фән, техника, сәнгать һәм һөнәрнең төрле өлкәләрендә махсус белем таләп итүче мәсьәләләр буенча тикшеренүләр үткәрүдән гыйбарәт контроль гамәл аңлана.

2.44.2. Конкрет эксперт биремә экспертизаның түбәндәге бурычларын үз эченә ала:

- Фактларны, хәлләргә билгеләү;
- Төңгәллек яки аерманы билгеләү.

2.44.3. Экспертиза вәкаләтле орган кушуы буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.44.4. Экспертиза билгеләгәндә һәм тормышка ашырганда контрольлек итүче затлар хокукы:

- Вәкаләтле органга экспертта, эксперт оешмасында мәнфәгатьләр каршылыгы булуы турында хәбәр итәргә.

- Алар буенча эксперт, эксперт оешмасы бәяләмәсен алу өчен өстәмә сораулар тәкъдим итәргә, шулай ук куелган сорауларның формулировкаларын төгәлләштерергә.;

- Экспертизаны гамәлгә ашырганда вәкаләтле органның вазыйфаи заты рөхсәтеннән катнашу һәм экспертка аңлатмалар бирү;

- Эксперт яки эксперт оешмасы бәяләмәсе белән танышырга.

2.44.5. Экспертиза контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча да, шулай ук эксперт яки эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да башкарылырга мөмкин.

2.44.6. Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм вәкаләтле орган белән эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча һәр конкрет очракта аерым билгеләнә.

2.44.7. Экспертиза нәтижәләре эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

2.45. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашырганда вәкаләтле орган, шулай

ук контроль чаралар үткөрүгө жөлеп ителө торган белгечлөр, экспертлар тарафыннан рәсмиләштерелө торган документлар электрон документ рөвешендө төзелө һәм көчөйтөлгөн квалификацияле электрон имза белән имзалана.

2.46. Вөкалөтле органның вазыйфаи затлары тарафыннан башкарылган гамәлләр һәм муниципаль жир контролен гамәлгө ашырганда кабул ителө торган карарлар турында мәгълүмат:

2.46.1. Вөкалөтле органның вазыйфаи затлары тарафыннан башкарылган гамәлләр һәм кабул ителө торган карарлар турында контрольлек итүче затларга хәбәр итү «Россия Федерациясендө дөүлөт контроле (күзөтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендөгө 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда һәм төртиптө, әлегө гамәлләр һәм контроль чараларның бердәм реестрында карарлар турында белешмөләрне урнаштыру, шулай ук аларны мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик бөйлөнөшөн тәмин итө торган инфраструктура ярдөмендө контрольдө тотучы затларга житкерү юлы белән гамәлгө ашырыла, дөүлөт һәм муниципаль хөзмөтләр күрсөтү һәм дөүлөт һәм муниципаль функцияләрне электрон формада башкару өчөн, шул исәптән «Дөүлөт һәм муниципаль хөзмөтләр (функцияләр) бердәм порталы» федераль дөүлөт мәгълүмат системасы аша һәм (яки) дөүлөт һәм муниципаль хөзмөтләр күрсөтүнең региональ порталы аша да кулланыл.

2.46.2. Контрольлөнө торган затка түбөндөгөләр житкерөлгөн булса, тиешле рөвештө инфрмация алган дип санала.

- белешмөләр әлегө Нигезлөмөнөң 2.46.1 пункты нигезендө контрольдө тотыла торган затка бирөлгөн, шул исәптән аңа электрон почта тарафыннан әлегө Нигезлөмөнөң 2.46.6 пунктында билгеләнгән очрактардан тыш, мәгълүмат ресурсларына, муниципаль контрольне гамәлгө ашырганда яисө дөүлөт һәм муниципаль хөзмөтләр күрсөткөндө мәгълүмат системаларына кертөлгөн мәгълүмат адресы буенча жибөрөлде. Тикшерөлө торган затка мәгълүмат бирү максатларында вөкалөтле орган тарафыннан юридик затны, шөхси эшмөкөрне дөүлөт теркөвенө алганда тапшырылган электрон почта адресы файдаланылырга мөмкин;

- белешмөләр көчөйтөлгөн квалификацияле электрон имза белән, дөүлөт һәм муниципаль хөзмөтләрнең бердәм порталы аша яки дөүлөт һәм муниципаль хөзмөтләрнең региональ порталы аша, бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркөлү процедурасын төгөллөгөн контрольлек итүче затлар адресына, мондый мәгълүматларны китерү фактын раслап, электрон документ рөвешендө жибөрөлде.

2.46.3. Контрольлек итүче зат тарафыннан вөкалөтле органга электрон рөвештө жибөрөлө торган документлар имзалана:

- Гади электрон имза.

- Рәсәй Федерациясө Хөкүмәтө билгөлөгөн электрон формада дөүлөт һәм муниципаль хөзмөтләрне алуны сорап мөрөжәгать иткөндө гади электрон имзадан файдалану кагыйдөләрө нигезендө ачыкчы физик зат тарафыннан алынган гади электрон имза белән.

- «Россия Федерациясендө дөүлөт контроле (күзөтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендөгө 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрактарда электрон имза белән көчөйтөлгөн квалификацияле имза.

2.46.4. Үтенечнамөгө, гаризага, шикаяткө, шул исәптән фото - һәм видеоматериалларга кушыла торган материаллар контрольдө тотучы зат тарафыннан электрон рөвештө тапшырыла.

2.46.5. Әгәр Россия Федерациясө законнарында башкасы каралмаган булса, вөкалөтле органга тапшырыла торган документларның күчөрмөләрө нотариаль таныклык талөп ителми.

2.46.6. Эшқуарлық эшчәнлеген башқармаучы, контрольлек итүче зат булып торучы граждандан, вәкаләтле органның вазыйфаи затлары тарафыннан башқарылган гамәлләр һәм кабул ителгән қарарлар турында, вәкаләтле орган адресына документларны кәгазьдә алу кирәклеген турында хәбәр жиберү яки вәкаләтле органдан контрольдә тотылуы затның электрон почтасы адресы турында мәғлүмәт алу зарурлығы турында хәбәрнамә жибергәндә, һәм аңа документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә жиберү мөмкинлеген булмаганда, хәбәр ителә., әгәр зат Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасына ия булмаса (Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узун төгәлләмәсә). Күрсәтелгән граждандан вәкаләтле органга документларны кәгазьдә жиберергә хоқуқлы.

2.47. Контроль чара нәтижәләрен рәсмиләштерү, контроль чара нәтижәләрен белән танышу, контроль чарасы актына қарата қаршылықларны бирү «Россия Федерациясендә дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәгә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2.48. Контроль чаралар нәтижәләрен буенча кабул ителә торган қарарлар:

2.48.1. Контроль (күзәтчелек) чараларын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очрақлары ачықланмаган очрақта, бу хакта белешмәләр контроль чараларның бердәм реестрына кертелә. Инспектор тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү буенча күрсәтмәләр бирелә, закон тарафыннан сақлана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) китерү қурқынычларын профилактикалауға юнәлтелгән башқа чаралар үткәрелә.

2.48.2. Контроль чара үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу очрақлары ачықланган очрақта, вәкаләтле орган Россия Федерациясегә законнарында қаралган вәкаләтләр чикләрендә үтәлергә тиеш:

- Законда сақлана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау яисә Россия Федерациясегә законнарында қаралган чараларны биналарны, қорылмаларны һәм башқа шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю турындагы һәм контроль чараны уздырғанда законда сақлана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) китерү қурқынычы һәм аны булдырмау ысуллары турындагы мәғлүмәтның граждандар, оешмалар игътибарына мөмкин булган теләсә нинди ысулы белән житкерү турындагы таләпне судқа мөрәжәгать иткәнчә үк кабул итергә, гражданның, контроль объектына ия булуы һәм (яисә) алардан файдалануы оешмаларның, аларның биналарын, қорылмаларын, бүлмәләрен һәм башқа шундый объектларны, алар башқарган эшләр эшчәнлеген закон тарафыннан сақлана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә турыдан-туры қурқыныч тудыра яисә мондый зыян (зыян) китерсә;

- Контроль чара барышында жинаять яки административ хоқуқ бозу билгеләрен ачықланганда, тиешле мәғлүмәтны үз компетенциясегә нигезендә дәүләт органына жиберергә;

- Мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны қисәтү, закон тарафыннан сақлана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чаралар күрү;

- Күрсәтмәне билгеләнгән сроқта үтәмәгән очрақта, әгәр мондый чара законнарда қаралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судқа мөрәжәгать иткәнчегә қадәр аның үтәлешен тәәмин итү буенча чаралар күрергә;

- Закон тарафыннан сақлана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) китерү қурқынычын профилактикалауға юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомәндацияләр бирү, башқа чаралар үткәрү турындагы мәсьәләне қарарға.

2.49. Әгәр контроль чарасын үткөрү, контрольлек итүче затның урнашу урыны буенча контрольдә тотылучы зат булмавына бәйле рәвештә яисә контрольлек итүче затның эшчәнлеген фактта башкармауга бәйле рәвештә, яисә контрольдә тотылучы затның башка гамәлләре (гамәл кылмавына) бәйле рәвештә, инспектор контрольлек чарасын үткөрү яисә тәмамлау мөмкин булмавына китергән контроль чарасын үткөрү мөмкинлеге булмау турында акт төзи, ул контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тотып, сәбәпләрен күрсәтеп, контрольлек итүче затка контроль чара үткөрү мөмкинлеге булмавы турында хәбәр итә, контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тотып торган тәртиптә, «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә. Бу очракта инспектор өлгә контроль чарасы кысаларында контроль чара үткөрү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

Өлгә пунктның беренче абзацында күрсәтелгән очракта вәкаләтле органның вәкаләтле вазыйфаи заты контрольлек итүче затка карата, контрольлек итүче затка алдан хәбәр итмичә һәм прокуратура органның белән килешмичә, шундый ук контроль чарасын үткөрү турында Карар кабул итәргә хокуклы.

3. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалау, мөжбүри таләпләрне үтәүне бәйсез бәяләү

3.1. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау профилактика чаралары үткөрү юлы белән ел саен вәкаләтле орган тарафыннан саклана торган зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программасы (алга таба - зыян китерү куркынычларын профилактикалау программасы) нигезендә гамәлгә ашырыла.

Зыян салу куркынычын кисәтүнең расланган программасы Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла.

Вәкаләтле орган шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар уздыра.

3.2. вәкаләтле орган «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 10 бүлгә нигезендә өлгә Нигезләмәнең 2.2 пунктының 2 абзацында каралган профилактик чаралар үткәрә.

3.3. Профилактика чараларын үткәргәндә вәкаләтле орган гражданның, оешмалар белән бары тик «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән очракларда гына хезмәттәшлек итә.

Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек алып барыла торган профилактик чаралар бары тик контрольдә тотылучы затларның ризалыгы белән йә аларның инициативасы буенча гына үткәрелә.

Профилактик чаралар уздырганда контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зыян) китерелүе ачыкланса, инспектор кичекмәстән бу хакта вәкаләтле орган житәкчесенә (начальник урынбасарына) яисә контроль чаралар үткөрү турында карар кабул итүгә вәкаләтле органның башка вазыйфаи затына хәбәр итә.

3.4. Мөжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүгә карата каршылыкларны бирү һәм аларны карап тикшерү:

3.4.1. Мөжбүри таләпләрне (алга таба - кисәтү) бозуга юл куймау турында

кисәтүне карау нәтижеләре буенча контрольлек итүче зат тарафыннан вәкаләтле органга каршылыклар бирелергә мөмкин.

3.4.2. Каршылыкларда күрсәтелә:

- Юридик затның исеме, индивидуаль эшқуарның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса) ;

- Салым түләүченең - юридик затның, шәхси эшқуарның идентификация номеры;

- Контрольлек итүче зат адресына жиберелгән кисәтү датасы һәм номеры;

- Контрольдә тотучы затның кисәтүдә күрсәтелгән гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата позицияне нигезләү.

3.4.3. Каршылыклар контрольлек итүче зат тарафыннан кәгазь рәвештә почта аша вәкаләтле органга жиберелә яисә гади электрон имза белән имзаланган яки гражданның квалификацияле электрон имзасы белән көчәйтелгән электрон имзасы белән имзаланган электрон документ рәвешендә, вәкаләтле органның электрон почтасы адресына яисә кисәтеп күрсәтелгән ысуллар белән эш итәргә вәкаләтле затның һәм шәхси эшқуарның квалификацияле электрон имзасы белән көчәйтелгән электрон имзасы белән жиберелә.

3.4.4. Вәкаләтле орган кисәтүләргә карата каршылыкларны карый, карау нәтижеләре буенча контрольлек итүче затка каршылыклар алган көннән 20 эш көне эчендә мәжбүри таләпләрне һәм таләпләрне бозуга юл куймау турында, мондый кисәтү һәм аларны карау өчен юридик зат, индивидуаль эшқуар тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 10 февралендәге 166 номерлы карары белән расланган «Муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау, юридик зат, индивидуаль эшқуар тарафыннан мондый кисәтүгә һәм аларны карап тикшерүгә юл куймау турында кисәтү төзү һәм жиберү кагыйдәләрен раслау хақында» карары белән расланган мондый кисәтүнең үтәләше турында хәбәрнамәләр бирү кагыйдәләренең 6 пунктында билгеләнгән тәртиптә жавап жиберә. Каршылыкларны карау нәтижеләре мәжбүри таләпләрне бозуларны профилактикалау буенча чараларны оештыру һәм уздыру, муниципаль жир контролен оештырганда һәм юридик затларның һәм шәхси эшқуарларның хокукларын һәм ирекләрен чикләүгә бәйле булмаган башка максатларда риск-ориентлашкан якин килүне куллануны камилләштерү максатларында вәкаләтле орган тарафыннан кулланыла.

3.4.5. Вәкаләтле орган үзе игълан иткән кисәтүләренә исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.5. Консультация:

3.5.1. Муниципаль жир контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча консультация бирү (аңлатмалар) вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең түләү алынмый торган мөрәжәгатләре буенча гамәлгә ашырыла.

3.5.2. Консультация вәкаләтле органның вазыйфаи заты телдән телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итү яки профилактик чара, контроль чара үткөрү барышында, шулай ук язма рәвештә гамәлгә ашырыла.

3.5.3. Телдән һәм язма формада консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла.:

- Вәкаләтле орган компетенциясе;

- Мәжбүри таләпләрне үтәү;

- Контроль чаралар үткөрү;

- Жаваплылык чараларын куллану.

3.5.4. Консультация нәтижеләре буенча контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язма рәвештә мәгълүмат бирелми. Контрольлек итүче зат

«Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турында запрос җибәрергә хокуклы.

3.5.5. Вәкаләтле органның вазыйфаи заты консультацияләүне гамәлгә ашырганда, Россия Федерациясе законнары нигезендә аның белән керү мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

3.5.6. Консультация барышында вәкаләтле органның вазыйфаи затларының, контроль чарада катнашучыларның конкрет контроль чарасына, карарларына һәм (яки) гамәлләренә бәя биргән мәгълүмат, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтижәләре бирелми.

3.5.7. Консультация барышында вәкаләтле органның танылган вазыйфаи затына булган мәгълүмат, мәжбүри таләпләренә үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче затны бәяләү максатларында, контроль орган тарафыннан кулланылырга тиеш түгел.

3.5.8. Вәкаләтле орган консультацияләр исәбен алып бара.

3.5.9. Контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең бертиплы мөрәжәгатьләре буенча консультация бирү вәкаләтле органның вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган язма аңлатма Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.6. Профилактик визит:

3.6.1. Профилактик визит инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә йөз видео-конференц-элементдән файдалану юлы белән үткәрелә.

3.6.2. Профилактик визит барышында инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы затка консультация бирелә, шулай ук контроль объектларын риск категориясенә кертү өчен кирәкле белешмәләр җыю гамәлгә ашырыла.

3.6.3. Мәжбүри профилактик визит гадәттән тыш югары һәм югары риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата һәм түбәндәге үзенчәлекләренә исәпкә алып гамәлгә ашырыла:

- Мәжбүри профилактика визитын уздыру турында контрольлек итүче затка вәкаләтле орган тарафыннан аны үткөрү датасына кадәр 5 эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

- Контрольлек итүче зат, аны үткөрү датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча, вәкаләтле органга хәбәр итеп, мәжбүри профилактик визит уздырудан баш тартырга хокуклы.

- Мәжбүри профилактик визит елына бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә гамәлгә ашырыла.

- Мәжбүри профилактик визитны гамәлгә ашыру вакыты бер эш көне тәшкил итә.

4. Вәкаләтле орган карарларына, вәкаләтле органның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

4.1. Вәкаләтле орган карарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә карата шикаять бирү хокукына контрольлек итүче зат ия, аңа карата әлеге Нигезләмәнең 4.2.3 пунктында күрсәтелгән карарлар кабул ителгән яисә гамәл кылмаган) зат ия.

4.2. Шикаятьне судка кадәр бирү тәртибе:

4.2.1. Шикаять, әлеге Нигезләмәнең 4.2.2 пунктында каралган очрактан тыш, дөүләт һәм муниципаль хезмәтләренә региональ порталыннан файдаланып, контрольлек итүче зат тарафыннан электрон рәвештә вәкаләтле органга тапшырыла. Гражданин шикаятен тапшырганда ул гади электрон имза яисә

квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш. Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

4.2.2. Шикаять вәкаләтле орган рәисе (рәисе урынбасары) тарафыннан теркәлгән көннән 20 эш көне эчендә карала.

4.2.3. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында хокуклары һәм мәнфәгатләре турыдан-туры бозылган, судка кадәр шикаять бирүгә хокуклы контрольлек итүче затлар:

- Контроль чаралар үткөрү турында карарлар кабул итү;
- Контроль чаралар актлары исемлеге;

- Контроль чаралар кысаларында контроль органның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) контроль

4.2.4. Вәкаләтле орган карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять контрольлек итүче зат үз хокукларын бозу турында белгән яисә белергә тиеш булган көннән соң 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

4.2.5. Шикаять бирү срогының нигезле сәбәпләре аркасында шикаять биргән зат үтенечнамәсе буенча әлеге срок вәкаләтле орган тарафыннан торгызылырга мөмкин.

4.2.6. Шикаятьне биргән зат шикаять буенча карар кабул ителгәнче аны тулысынча яисә өлешчә чакыртып ала. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибөрү рөхсәт ителми.

4.2.7. Шикаятьтә вәкаләтле органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

4.2.8. Вәкаләтле орган шикаятьне теркәгәннән соң ике эш көненнән дә соңга калмыйча карар кабул итә:

- Вәкаләтле органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

- Вәкаләтле органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында;

4.2.9. Шикаять белдерелә торган карарның үтәлешен туктатып тору турындагы үтенечнамә буенча карар кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә шикаять биргән затка жибәрелә.

4.2.10. Шикаять үз эченә алырга тиеш:

- Вәкаләтле органның исеме, вазыйфаи затның фамилиясе, атасының исеме (булса), кире кагылган карар.

- Гражданның яшәү урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр, яисә мөрәжәгать итүче оешманың исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, ышанычнамә буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), шикаятьне карау вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашыруның теләгән ысулы һәм аның буенча карар кабул итүнең теләгән ысулы;

- Вәкаләтле органның шикаять бирелә торган карары һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләре (гамәл кылмау) турында белешмәләр, алар контрольдә тотучы затның шикаять биргән хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала;

- Мөрәжәгать итүче вәкаләтле орган карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәлләре (гамәл кылмаулары) белән килешмәгән нигезләр һәм дәлилләр. Мөрәжәгать итүче тарафыннан аның дәлилләрен раслаучы документлар (булган очракта), мондый документларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

- Шикаять биргән затның таләпләре;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса,

шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чараның исәп номеры.

4.2.11. Шикаятьтә вәкаләтле органның вазыйфаи затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкенә зыян китерү яисә кимсетү чагылышлары булырга тиеш түгел.

4.2.12. Шикаять бирү, аңа тиешле хокук бирелгән очракта, контрольдә тотучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.2.13. Шикаятькә Эшқуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы вәкаләтле вәкилнең, аның ижтимагый вәкиленең, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшқуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең шикаятькә кагылышлы позициясе кушылырга мөмкин. Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшқуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең, аның ижтимагый вәкиленең, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшқуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең позициясенә җавап шикаять буенча карар кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә шикаять биргән вәкаләтле орган тарафыннан җибәрелә.

4.2.14. Вәкаләтле орган җитәкчесе (житәкчесе урынбасары) шикаять алынган көннән 5 эш көне эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында карар кабул итә:

- Шикаять әлеге Нигезләмәнең 4.2.4 һәм 4.2.5 пунктларында күрсәтелгән шикаятьне бирү срогы чыкканнан соң бирелде һәм аны торгызу яисә шикаять бирү срогының юкка чыгуын торгызу турында үтенечнамәләр булмаса;

- Шикаять буенча карар кабул ителгәнче, аны биргән заттан шикаятьне кире алу турында гариза килсә;

- Шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары законлы көченә керсә;

- Элегрәк вәкаләтле органга шул ук контрольдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелсә;

- Шикаятьтә контроль (күзәтчелек) органының вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкенә зыян китерү куркынычы булган начар сүзләр булса;

- Элегрәк әлеге контрольдә тотучы затның шикаять белән кабат мөрәҗәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган фактлар ачыкланса, яңа дәлилләр яки шартлар китерелмәсә;

- Шикаять тиешле вәкаләтле органга тапшырылмаса;

- Россия Федерациясе законнарында контроль орган карарларына шикаять бирүнең суд тәртибе генә каралган.

4.2.15. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.15 пунктындагы 4-9 абзацларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтиҗәсе булып тормый һәм вәкаләтле орган карарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

4.3. Вәкаләтле орган шикаятьне караганда тикшерү эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирү подсистемасын куллана, шикаятьне карау дөүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар белән бәйлә очраклардан тыш. Тикшерү эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирү системасын алып бару кагыйдәләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана. Дөүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар белән бәйлә шикаятьне карау контроль рәвеште турындагы нигезләмәдә каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Вәкаләтле орган контроль эшчәнлегенә карата шикаятьләрне карау барышы турында белешмәләрне судка кадәр шикаять бирү системасына тапшыруны тәэмин итәргә тиеш.

4.4. Шикаять вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 4.2.2

пунктында каралган срокта каралырга тиеш.

4.5. Вәкаләтле орган контрольлек итүче заттан шикаять биргән заттан, шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар соратып алырга хокуклы. Контрольдә тотучы зат күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны соратып алу жиһбәргәннән соң 5 эш көне эчендә тапшырырга хокуклы. Шикаятьне карау вакыты, шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы гариза жиһбәргәннән соң, вәкаләтле орган тарафыннан аларны алган вакытка кадәр, ләкин гариза жиһбәргәннән соң 5 эш көненнән дә артмаска тиеш. Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

Шикаять биргән контрольдә тотучы заттан дәүләт органнары, жиһрле үзидарә органнары яки аларга буйсынган оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

4.6. Кабул ителгән карарның законлылығын һәм нигезлелеген һәм (яисә) гамәл кылуын (гамәл кылмавын) раслау бурычы вазыйфаи затның шикаять белдерелә торган карарына һәм (яисә) гамәленә (гамәл кылмавына) вәкаләтле органга йөкләнә.

4.7. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча вәкаләтле орган жиһтәкчесе (жиһтәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- Шикаятьне канәгатләндерми калдыра.
- Орган карары тулысынча яисә өләшчә гамәлдән чыгара.
- Вәкаләтле орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә.
- Вәкаләтле органның вазыйфаи затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таний һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында карар чыгара.

4.8. Кабул ителгән карарны нигезли торган вәкаләтле орган жиһтәкчесенәң (жиһтәкче урынбасарының) карары, аны үтәү срогы һәм тәртибе дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр бердәм порталында һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталында контрольдә тотыла торган затның шәхси кабинетында ул кабул ителгән көннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

Муниципаль район Башлығы

Т.Д. Нагуманов

Татарстан Республикасы
 Әлмәт муниципаль районында
 муниципаль жәр контроле
 турындагы Нигезләмәгә 1 нче
 кушымта

Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан эчтәлегә,
 индикатив күрсәткечләр

Төп күрсәткечләр	Максатчан күрсәткечләр
Жир законнарын ачыкланган бозулар арасынан юкка чыгарылган хокук бозулар проценты	70%
Чираттагы календарь елга планлы контроль (күзәтчелек) чараларын уздыру планын үтәү проценты	100%
Муниципаль контроль (күзәтчелек) чараларын уздырганда муниципаль контроль органы һәм (яисә) аның вазыйфаи заты гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата нигезле шикаятьләр процентлары	0%
Контроль (күзәтчелек) чараларының юкка чыгарылган нәтижәләре	0%
Административ йогынтының тиешле чаралары күрелмәгән нәтижәле контроль (күзәтчелек) чаралары процентлары	5%
Административ жәза билгеләү турында муниципаль контроль органы материаллары буенча чыгарылган суд карарлары проценты	95%
Муниципаль контроль органы чыгарган гомуми саннан административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган карарларның проценты	0%

Индикатив күрсәткечләр

1.	Үткәрелгән чараларның параметрларны характерлаучы индикатив күрсәткечләр				
1.1.	План (рейд) биремнәре үтәлеше (карау)	$V_{pz} = \frac{P_{3f} / P_{3n}}{100} \times 100$	$V_{pz} - \text{план (рейд) биремнәре (күзәтүләр) үтәлеше \%}$ $P_{3f} - \text{үткәрелгән план (рейд) биремнәр саны (карау) (б.)}$ $P_{3n} - \text{расланган план (рейд) биремнәр саны}$	100 %	Расланган план (рейд) биремнәре

			(карау) (бер.)		
1.2.	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре	$V_{вн} = (P_{ф} / P_{п}) \times 100$	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре Pф - планнан тыш тикшерүләр саны (бер.) Pп-планнан тыш тикшерүләр үткөрү өчен күрсәтмәләр саны (бер.)	100 %	Контроль органга кәргән хатлар һәм шикаятлар
1.3.	Нәтижәләр буенча шикаят бирелгән тикшерүләр өлеше	$J \times 100 / P_{ф}$	J-шикаятлар саны (бер.) Pф-үткәрелгән тикшерүләр саны.)	0%	
1.4.	Доля проверок, результаты которых были признаны недействительными	$P_{н} \times 100 / P_{ф}$	Pн-гамәлдә түгел дип табылган тикшерүләр саны (бер.) Pф-үткәрелгән тикшерүләр саны (бер.)	0%	
1.5.	Милекче булмауга бәйләү рәвештә үткәрелә алмаган планнан тыш тикшерүләр өлеше һ.б.	$P_{о} \times 100 / P_{ф}$	Тикшерү нәтижәләре буенча, тикшерелүче зат булмау сәбәпле үткәрелмәгән тикшерүләр (бер.) Pф-үткәрелгән тикшерүләр саны (бер.)	30%	
1.6.	Килешү кире кагылган планнан тыш тикшерүләр уздыру турында прокуратурага килештерүгә юнәлдерелгән гаризалар өлеше	$K_{зо} \times 100 / K_{пз}$	Kзо-килешүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.) Kпз-килештерүгә бирелгән гаризалар саны	10%	
1.7.	Нәтижәләре буенча материаллар кабул итү өчен вәкаләтле органнарда жиһәрелгән тикшерүләр өлеше	$K_{нм} \times 100 / K_{вн}$	K нм - вәкаләтле органнарда жиһәрелгән материаллар саны (бер.) Kвн-ачыкланган төр тип бозулар саны (бер.)	100 %	
1.8.	Үткәрелгән			Шт.	

	профилактик чаралар саны				
2.	Файдаланылган хезмэт ресурслары күлөмөн характерлаучы индикатив күрсөткөчлөр				
2.1.	Штат берэмлеклөре саны			Чел.	
2.2.	Муниципаль контроль органы хезмөткөрлөрөнө контроль чаралар йөклөмөсө	Км / Кр= Нк	Км - контроль чаралар саны (бер.) Кр-муниципаль контроль органы хезмөткөрлөре саны (бер.) Нк-1 хезмөткөргө йөклөнөш (бер.)		